

Agro Vertrouwensindex derde kwartaal 2021

Auteur: Gerben Jukema in samenwerking met Jakob Jager, Harold van der Meulen, Paul Falkenberg, Jeroen Teurlings en Michiel van Galen (allen Wageningen Economic Research).

Projectpartners: LTO Nederland, Flynth adviseurs en accountants, Ministerie van LNV

Uitkomsten extra vraag:

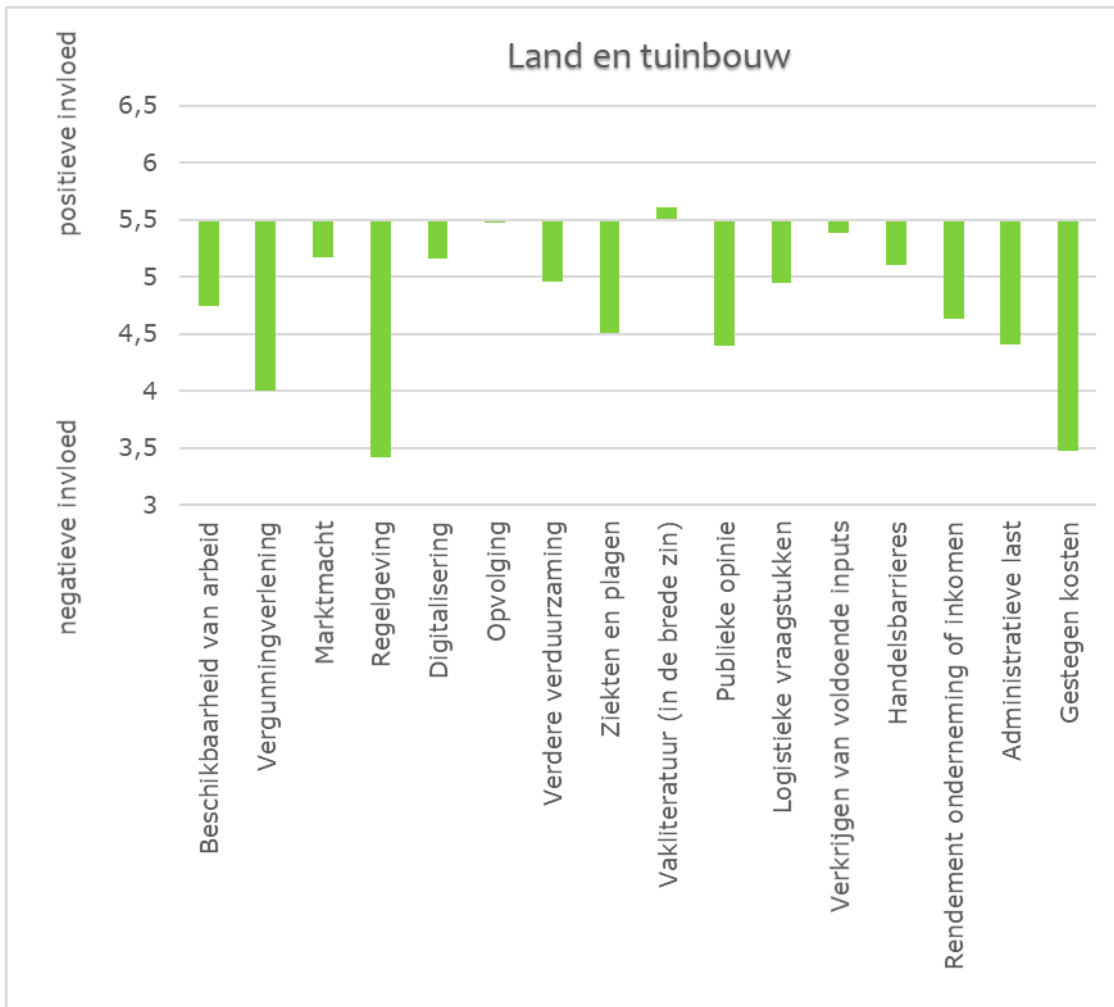
In het derde kwartaal is een extra vraag toegevoegd aan de enquête over de Agro-vertrouwensindex. Ondernemers konden hun mening geven over de vraag "Welke ontwikkelingen hebben voor de nabije toekomst (< 3 jaar) het meeste effect op mijn bedrijfsvoering?" Aan ondernemers werd gevraagd om maximaal 3 items te kiezen uit een aangeboden lijst van thema's of zelf een thema te benoemen. Aan dat thema kon een schaal van 1 (negatieve invloed) tot 10 (positieve invloed) worden toegekend. Het merendeel heeft echter meer dan drie antwoorden gegeven. De resultaten zijn daarom via een gewogen index per thema weergegeven. De thema's waren:

1. Verdere verduurzaming
2. Vergunningverlening
3. Beschikbaarheid van arbeid
4. Opvolging
5. Regelgeving
6. Digitalisering
7. Marktmacht
8. Publieke opinie
9. Logistieke vraagstukken
10. Ziekten en plagen
11. Vakliteratuur (in de brede zin)
12. Verkrijgen van voldoende inputs
13. Handelsbarrières
14. Rendement van de onderneming of inkomen
15. Administratieve last
16. Gestegen kosten
17. Overige.....

Hieronder zijn de reacties voor de totale land- en tuinbouw en per subsector weergegeven waarbij de scheidingslijn tussen negatief en positief op 5,5 punt is gezet.

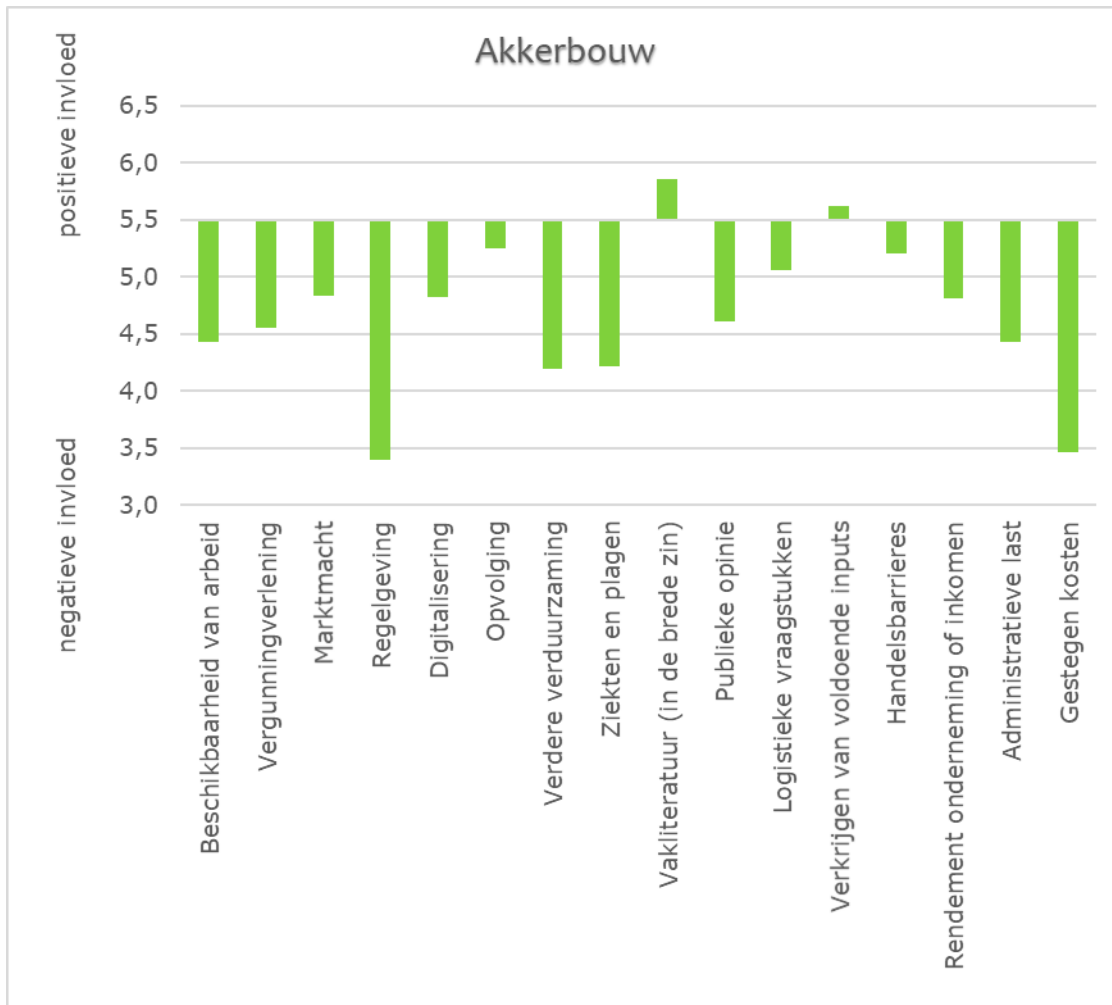
Land- en tuinbouw

Voor alle sectoren gezamenlijk blijken de gestegen kosten, de regelgeving en vergunningverlening de grootste negatieve invloed te hebben voor de komende 3 jaar. Andere factoren die beperkt negatieve invloed op de bedrijfsvoering hebben zijn ziekten en plagen, de publieke opinie en de administratieve last. Vakliteratuur is de enige factor met een positieve invloed.

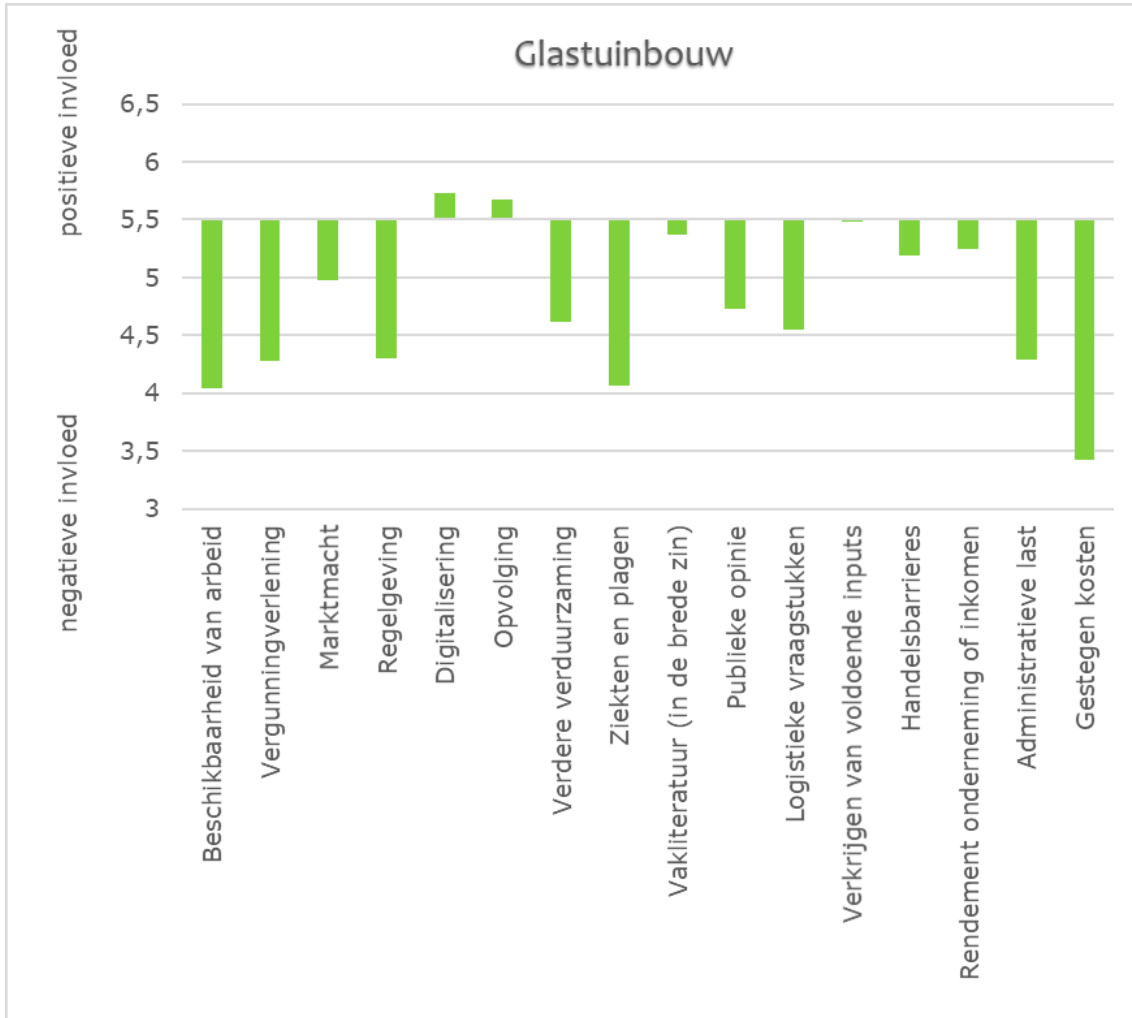
Akkerbouw

Volgens de akkerbouwers zijn regelgeving en gestegen kosten de belangrijkste zaken die van negatieve invloed zijn op het bedrijf in de komende 3 jaar. Verdere verduurzaming en ziekten en plagen, beschikbaarheid van arbeid en de administratieve last blijken ook uitdagingen waar akkerbouwers mee zitten. Bij de open categorie gaven akkerbouwers onder andere aan dat ze vinden dat de praktijk en theorie steeds verder uit elkaar lijken te liggen. Een beperkte positieve invloed hebben vakliteratuur en het verkrijgen van voldoende inputs.

Glastuinbouw

Ondernemers in de glastuinbouw zijn vooral bezorgd over de gestegen kosten. Vermoedelijk gaat het hier vooral om de gasprijzen. Daarnaast worden de beschikbaarheid van arbeid en het bestrijden van ziekten en plagen als belangrijke negatieve invloeden op het bedrijf beschouwd. Kort daarop gevolgd door vergunningverlening en de regelgeving. Verder gaven glastuinders bij de open vraag onder andere aan dat de klimaatveranderingen waardoor extreme weersomstandigheden kunnen ontstaan een negatieve invloed op het bedrijf heeft. Digitalisering en opvolging worden in beperkte mate als positieve invloed gezien.

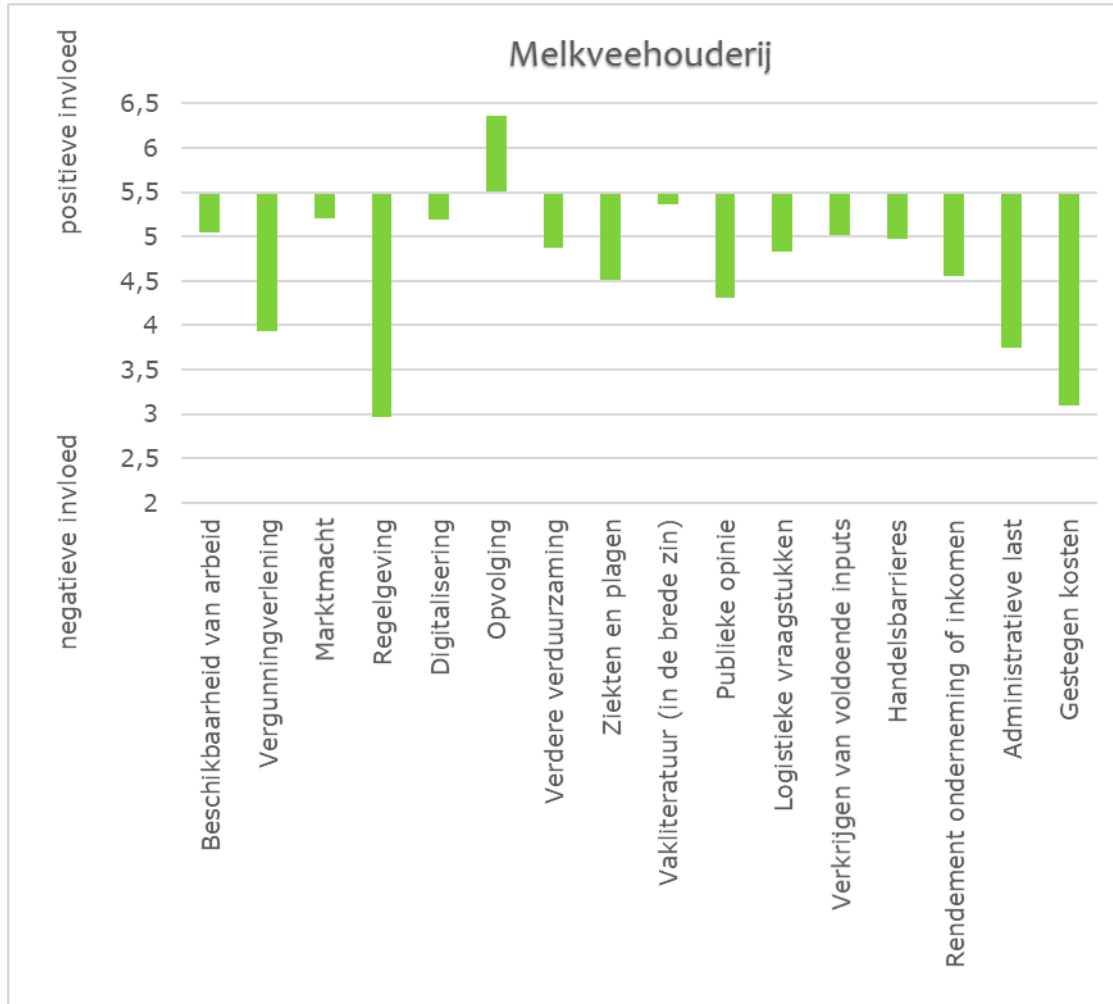
Opengrondstuinbouw

In de opengrondstuinbouw zijn de drie belangrijkste negatieve invloeden voor de bedrijven in de komende 3 jaar: de beschikbaarheid van arbeid, ziekten en plagen en de gestegen kosten. Regelgeving en administratieve lasten zijn ook relevante zorgen voor opengrondstuinbouw-ondernemers. Ook de opvolging, bijvoorbeeld door het hebben van een koper voor de onderneming of door verkoop ten behoeve van huizenbouw, speelt een negatieve rol bij deze tuinders.

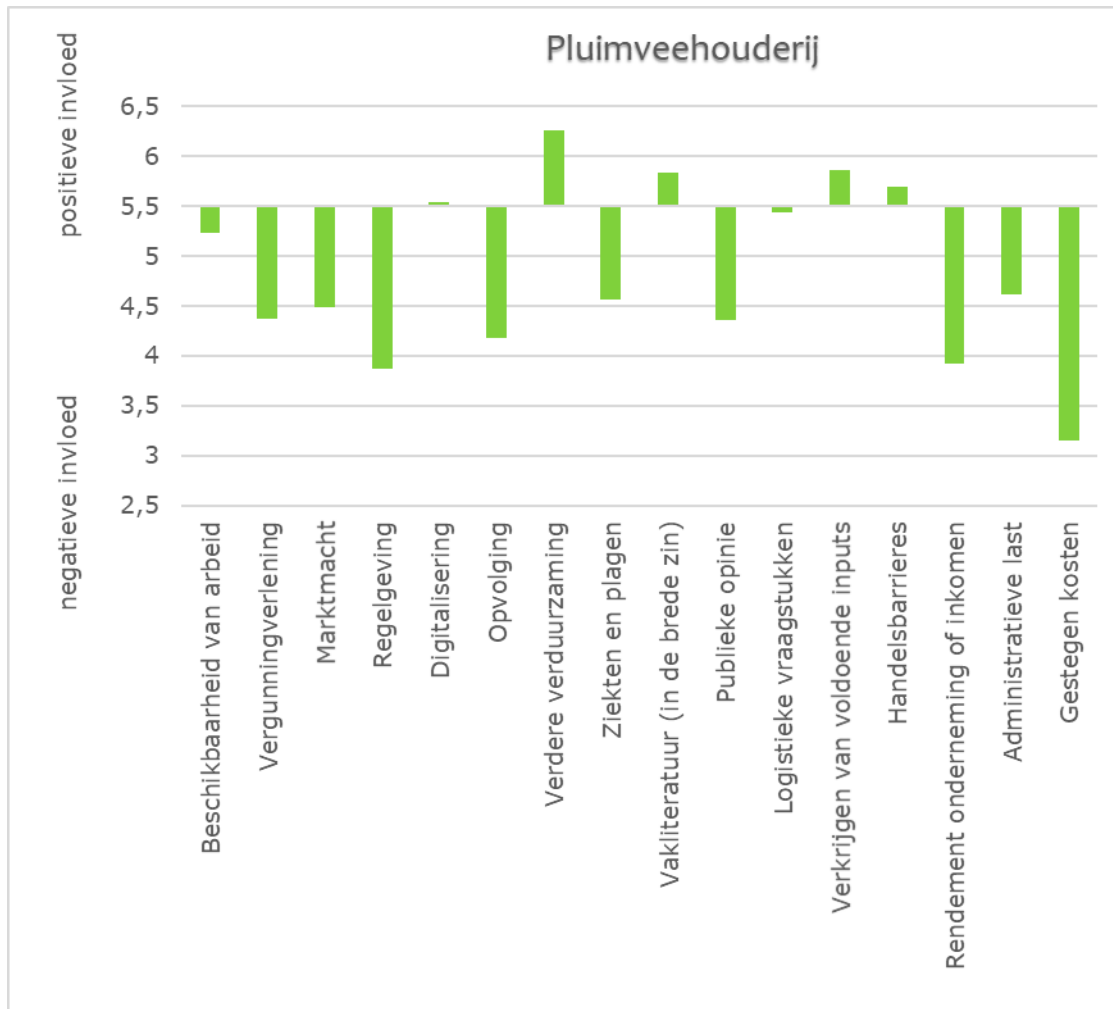
Melkveehouderij

Negatieve invloed op de bedrijfsvoering voor de komende drie jaar wordt door melkveehouders ervaren door de regelgeving en de gestegen kosten zoals de gasprijs. Andere substantiële negatieve invloed komt van administratieve lasten en vergunningverlening. Volgens melkveehouders heeft aanwezigheid van opvolging een positieve invloed op de bedrijfsvoering. Naast de onderstaande thema's zijn voor melkveehouders onder andere het hebben van voldoende verse grond en de negatieve kijk op landbouw onderwerpen die van invloed zijn hun de bedrijfsvoering.

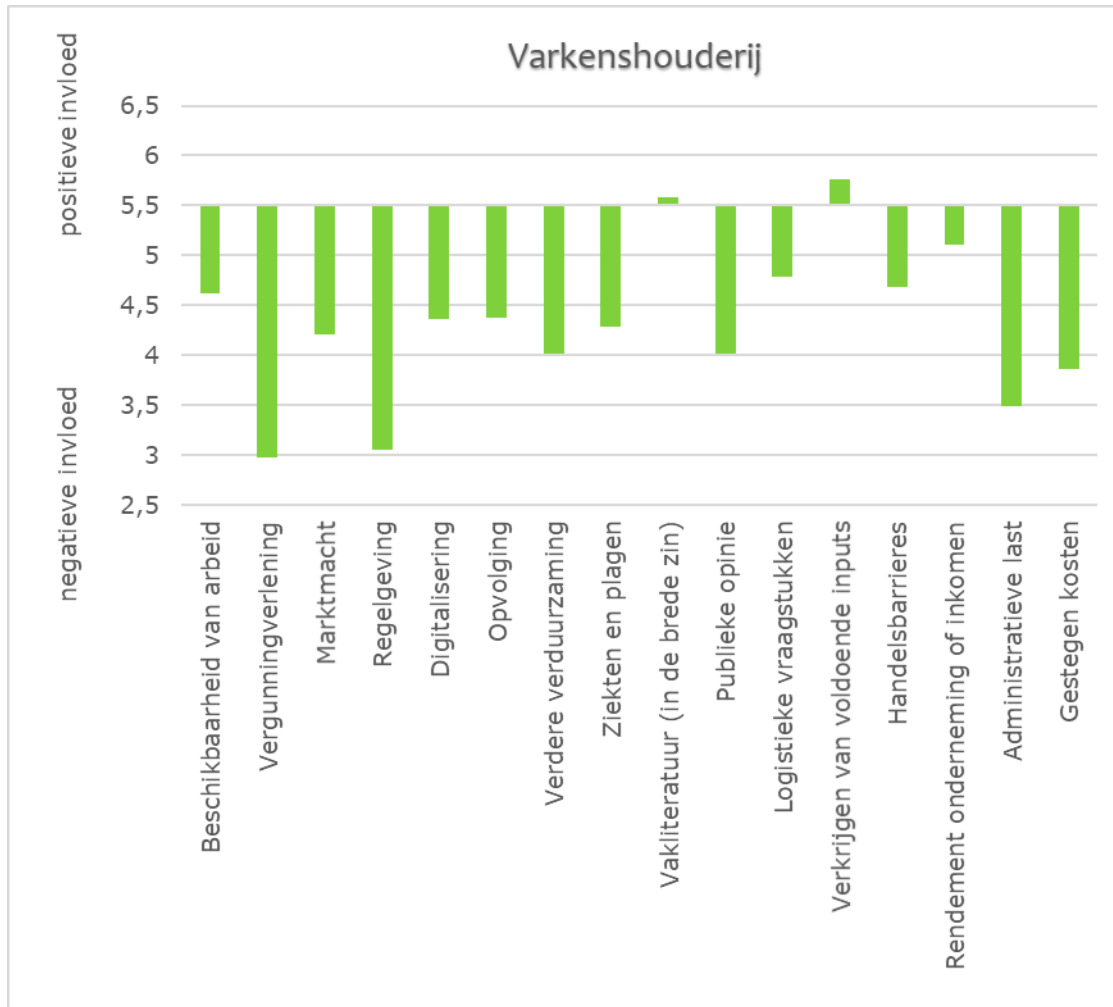
Pluimveehouderij

Voor pluimveehouders drukken vooral de kosten, onder ander van arbeid, negatief op de bedrijfsvoering voor de komende 3 jaar. Daarnaast heeft de regelgeving en het rendement de zorg van pluimveehouders. Maar de zorgen zijn behoorlijk gespreid. Zo scoren vergunningverlening, marktmacht, opvolging, publieke opinie en administratieve lasten tevens een negatieve rol. Kansen worden gezien in de verdere verduurzaming.

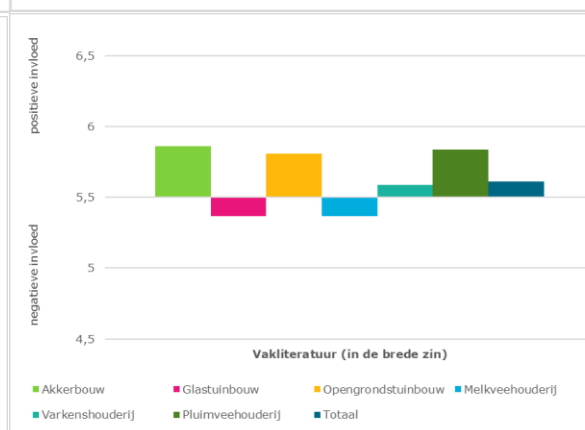
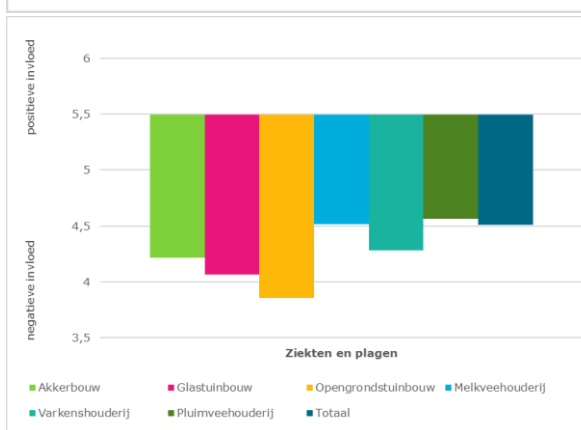
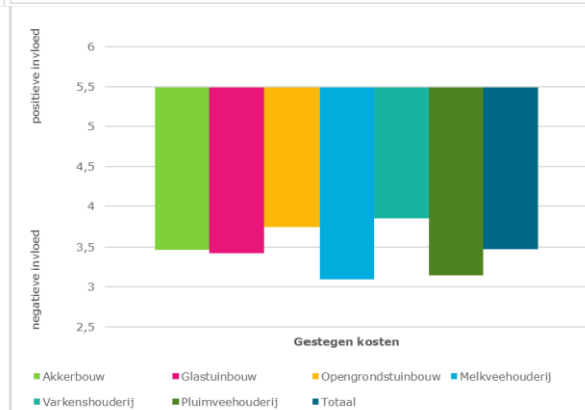
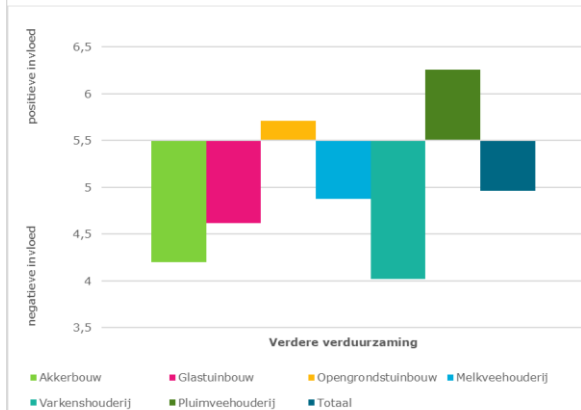
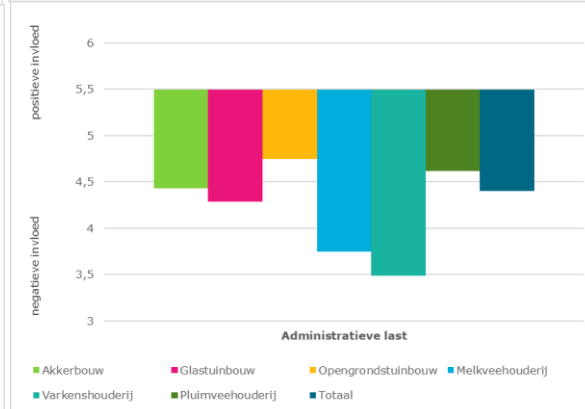
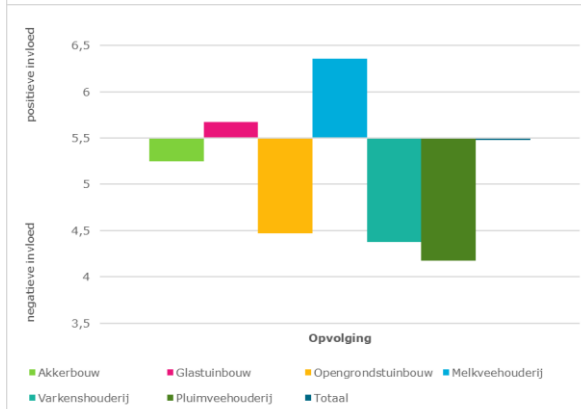
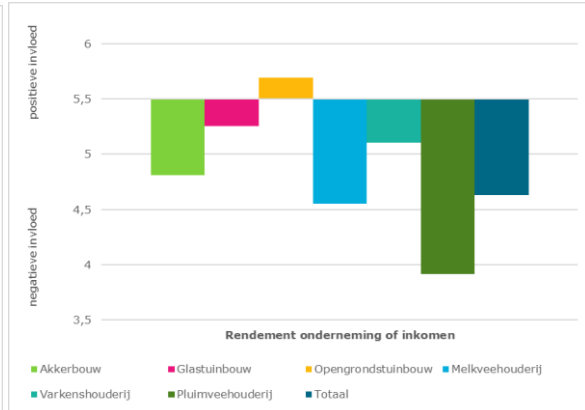
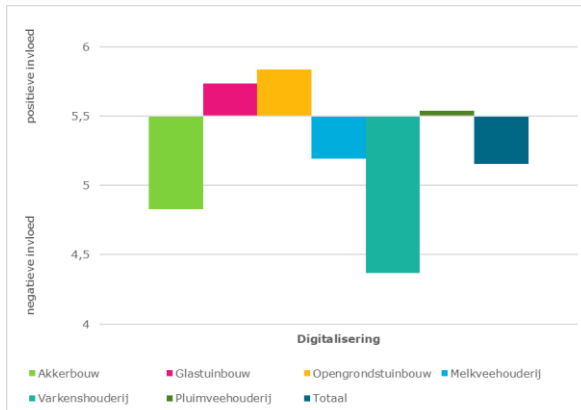
Varkenshouderij

In de varkenshouderij is het belangrijkste thema dat negatieve invloed heeft op de bedrijfsvoering de vergunningverlening en de regelgeving. Andere thema's met flinke negatieve invloed zijn administratieve lasten, verdere verduurzaming en de publieke opinie. Varkenshouders beschouwen het verkrijgen van voldoende inputs als een positieve invloed op hun bedrijf. Andere reacties van individuele varkenshouders komen er op neer dat men zich in deze sector veel zorgen maakt over de toekomst van hun bedrijf. Dit vanwege de regelgeving die op hun bedrijf afkomt en de daarbij behorende kosten. Ook de publieke opinie houdt ondernemers bezig.

De resultaten zijn ook per thema voor alle sectoren naast elkaar gezet. Hierdoor is zichtbaar in welke sector het betreffende thema het belangrijkste is.

Informatie

Gerben Jukema

T +31 (0)70 33 58

E Gerben.Jukema@wur.nl

www.wur.nl/economic-research